

รูปแบบการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาคุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การศึกษาใน
บริบทไทยสำหรับนักศึกษาโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ระดับปริญญาตรี (หลักสูตร ๕ ปี)

A Training Model for the Development of Fundamental
Counselor Characteristics in the Thai Context for Students in
the Basic Education Teachers Production Project at the
Bachelor's Degree Level (Five-Year Program)

รพีพรรณ อักษรวัตต์ Rapeepan Aksravadeewat^๑

Received: May 28, 2019

Revised: August 20, 2019

Accepted: August 22, 2019

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่องรูปแบบการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาคุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การศึกษาในบริบทไทยสำหรับนักศึกษาโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร ๕ ปี) มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยคือเพื่อวิเคราะห์คุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การศึกษา และสร้างรูปแบบการฝึกอบรมคุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การศึกษาในบริบทไทย แบ่งเป็น ๒ กลุ่ม กลุ่มแรกใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การศึกษาจำนวน ๒๖๐ คน ได้มาจากการสุ่มชั้นภูมิชนิดเป็นสัดส่วน โดยใช้สาขาวิชาเป็นชั้นภูมิ กลุ่มที่สองใช้ในการทดลอง จำนวน ๒๔ คน สุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลอง ๑๒ คน ที่สมัครเข้ารับการอบรม และกลุ่มควบคุม ๑๒ คน ไม่ได้เข้ารับการอบรม มีระเบียบวิธีวิจัยได้แก่การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางแบบวัดซ้ำ (two way repeated measures ANOVA) มีผลการศึกษาวิจัย (๑) โมเดลวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของคุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การศึกษาประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านความเมตตา ด้านความเห็นอกเห็นใจ ด้านการยอมรับอย่างไม่มีเงื่อนไข ด้านการแสดงความสอดคล้อง และด้านแสดงความจริงใจ มีค่าความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ สามารถวัดองค์ประกอบของคุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การศึกษาได้ (๒) รูปแบบการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาคุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การศึกษาในบริบทไทย มีผลให้คุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การศึกษาเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นได้

คำสำคัญ : เมตตา, คุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การศึกษา,

^๑ กลุ่มศาสตร์จิตวิทยาและการศึกษาพิเศษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครศรีธรรมราช Department of Psychology and Special Needs Education, Faculty of Education, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Thailand.

Email: rapeepanaks@gmail.com

Abstract

The purposes of this dissertation were to analyze the fundamental counselor characteristics in the Thai context for students in the basic education teachers production project at the bachelor's degree level (five year program) and construct a training model for the students under study. The sample population consisted of fourth-year students of education faculty of Nakhon Si Thammarat Rajabhat University. The sample population consisted of fourth-year students of education faculty of Nakhon Si Thammarat Rajabhat University. They were divided into two groups. The first group consisted of 260 fourth-year students using the stratified sampling method. The second group consisted of 24 fourth-year students. The sample random sampling method was thence used to divide these subjects into an experimental group and a control group of 12 members each. Statistical techniques used for data analysis were confirmatory factor analysis (CFA) and two-way repeated measures analysis of variance (ANOVA). The results of the study were as follows. (1) Applying CFA, the researcher tested the five-factor model for the fundamental counselors characteristics were loving kindness, empathy, unconditional positive regard, congruence and genuineness. All of these factors were found to be congruent with empirical data and could be used in measuring the fundamental counselor characteristics in the Thai context. (2) A training model brought about the improvement of the fundamental counselor characteristics in the Thai context.

Keywords: loving kindness, the Fundamental Counselor Characteristics,

๑. บทนำ

ผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร ๕ ปี) เป็นโครงการหนึ่งในแผนผลิตครูของกระทรวงศึกษาธิการที่มุ่งสร้างครูรุ่นใหม่ให้เป็นครูที่เชี่ยวชาญในสาขาของตนเองถนัดซึ่งจะต้องควบคู่ไปกับการมีบทบาทเป็นครู แนะนำที่สามารถเป็นกัลยาณมิตร ให้คำแนะนำปรึกษาหารือ แก้ไขปัญหาของนักเรียนได้^๒ แต่เมื่อพิจารณาหลักสูตรของโครงการผลิตครูการศึกษา ขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร ๕ ปี) ซึ่งกำหนดให้ผู้เรียนศึกษาทั้งหมด ๑๖๕ หน่วยกิต และมีเพียง ๒ หน่วยกิตหรือ ๑ รายวิชาเท่านั้น คือ การแนะแนวและการให้คำปรึกษาที่นักศึกษาในทุกสาขาวิชาจะมีโอกาสได้ศึกษาในส่วนของ การแนะแนว และการปรึกษาเชิงจิตวิทยาและเมื่อพิจารณาในเนื้อหาของ การจัดการเรียนการสอน พบว่า ส่วนใหญ่นั่นที่การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนมีเพียงส่วนน้อยที่เน้นความรู้ความเข้าใจ และประสบการณ์การปรึกษาเชิงจิตวิทยา ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องส่งเสริมให้นักศึกษาเหล่านี้มีความรู้ความเข้าใจ และประสบการณ์การปรึกษาเชิงจิตวิทยาเพื่อป้องกันการเกิดปัญหาคุณภาพและความสามารถของนักศึกษาที่กำลังจะเป็นครูในอนาคตอันใกล้^๓

^๒ กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, อนุสารอุดมศึกษา, ๓๐(๓๑๒), ๒๕๔๗, หน้า ๘-๑๖.

^๓ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, ๒๕๕๐, หน้า ๑๓-๑๕, ๓๕.

การทำบทบาทเป็นครูที่เชี่ยวชาญในศาสตร์ที่ตนเองถนัดซึ่งต้องควบคู่ไปกับการทำบทบาทเป็นครูแนะแนว^๔ ที่ต้องทำหน้าที่ให้บริการทางจิตวิทยาการปรึกษานั้นไม่ได้เป็นเพียงแค่เทคนิค วิธีการ หรือแค่ความรู้ที่นำไปใช้กับผู้รับการปรึกษา แต่ความสำคัญอยู่ที่ตัวของผู้ที่ทำหน้าที่เป็นผู้ให้การปรึกษาเองที่มีผลต่อการเอื้ออำนวยให้ผู้รับการปรึกษาได้ใช้ศักยภาพของตนเอง^๕ รोजерส (Rogers)^๖ กล่าวว่าบุคคลล้วนมีปัญญา (wisdom) ที่เป็นทรัพยากรภายในเพื่อใช้จัดการกับปัญหา ซึ่งจะนำพาชีวิตไปในทิศทางที่เจริญงอกงาม (growth) และสามารถพัฒนาตัวเองได้อย่างสมบูรณ์ (fully functioning) เมื่อบุคคลมีธรรมชาติพื้นฐานเช่นนี้ ย่อมไม่ต้องการผู้เชี่ยวชาญที่จะมาให้คำตอบหรือแก้ปัญหาให้เขา แต่เขาต้องการผู้ให้การปรึกษาที่สร้างสรรค์บรรยากาศที่เอื้ออำนวยให้เขาสามารถพัฒนาตนเองได้ และรोजерส (Rogers) ได้สรุปว่าคุณงามที่ จะทำให้คนได้พัฒนาขึ้นมีอยู่ ๓ ประการ คือ การเข้าใจ (empathy) เป็นความเข้าใจอย่างถูกต้อง (accurate understanding) การมีเมตตาอย่างไม่มีเงื่อนไข (positive regard) เป็นการให้เกียรติ (respect) ความจริงใจ

^๔ กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ, เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔ : คู่มือการบริหารจัดการแนะแนว, ๒๕๔๕, หน้า ๑๘-๑๙.

^๕ Wampold as cited in Mc Auliffe&Lovell, 2006, p. 308.

^๖ Rogers, C.R, Client-centered therapy, Boston: Houghton Mifflin, 1951.

(genuineness) ความโปร่งใสจริงใจไม่มีอะไรเคลือบแฝงโดยคำพูด การกระทำ และความรู้สึกตรงกัน (congruence)^๗

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะสร้างรูปแบบการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาคุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การปรึกษา สำหรับนักศึกษาโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร ๕ ปี) โดยจะเน้นบริบทไทยเกี่ยวกับหลักธรรมพระพุทธศาสนา อบรมเมตตาพรหมวิหาร ได้แก่ เมตตา ภาวกรรมเมตตา จักกรรม เมตตา มโนกรรม ซึ่งจะทำให้บุคคลมีความรักความปรารถนาดี มีไมตรี ต้องการช่วยเหลือให้บุคคลอื่นประสบประโยชน์ และความสุข ซึ่งก็คือ ความมีเมตตา นั่นเอง เพื่อเป็นฐานรากในการพัฒนาคุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การปรึกษา ๔ ประการตามทฤษฎีของรอเจอร์ส (Rogers) ดังที่ได้กล่าวแล้วคือ ความเห็นอกเห็นใจ (empathy) การยอมรับอย่างไม่มีเงื่อนไข (unconditional positive regard) การแสดงความรู้สึกคล้อย (congruence) และการแสดงความจริงใจ (genuineness) ซึ่งนำเอาหลักธรรมพรหมวิหาร ๔ มาใช้เป็นหลักใจ กำกับความประพฤติ วิธีการคิด การวางท่าทีทางใจที่ถูกต้อง

นอกจากนั้นผู้วิจัยจะได้นำรูปแบบเพื่อพัฒนาการฝึกอบรมคุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การปรึกษาที่ได้พัฒนาแล้วไปใช้กับ

นักศึกษาโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร ๕ ปี) ชั้นปีที่ ๔ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช โดยคาดว่าจะได้รูปแบบของการพัฒนานักศึกษาให้มีบทบาทเป็นครูแนะแนวควบคู่กับบทบาทของการเป็นครูวิชาการ ตรงตามแผนการผลิตครูของกระทรวงศึกษาธิการ ในยุคเน้นปฏิรูปการศึกษาได้อย่างแท้จริง

๒. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง “รูปแบบการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาคุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การปรึกษาในบริบทไทยสำหรับนักศึกษาโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร ๕ ปี)” สำหรับวัตถุประสงค์ที่ต้องการนำเสนอในบทความนี้มี ๓ ข้อ คือ

สำหรับวัตถุประสงค์ที่ต้องการนำเสนอในบทความนี้มี ๒ ข้อ คือ

๑. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การปรึกษาในบริบทไทย สำหรับนักศึกษาโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร ๕ ปี)

๒. เพื่อสร้างรูปแบบการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาคุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การปรึกษาในบริบทไทยสำหรับนักศึกษาโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร ๕ ปี)

๓. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การปรึกษาในบริบทไทยสำหรับนักศึกษาโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร ๕ ปี) หลัง

^๗ Comier, S., & Comier, Interviewing strategies for helpers: Fundamental skills and cognitive behavioral interventions (4th ed.), Pacific Grove: Brooks/Cole, 1998, pp. 35-36.

การทดลอง และระยะติดตามผล ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

๓. วิธีการดำเนินการวิจัย/รูปแบบการวิจัย

งานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีวิจัยเชิงทดลอง (experimental research) แบบ ๒ กลุ่ม วัดผลก่อน หลัง และติดตามผล การดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น ๒ ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ ๑ การศึกษาคุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การศึกษาในบริบทไทย มีวิธีการดังนี้

๑. ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบบันทึกข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

๒. เขียนนิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ คุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การศึกษาในบริบทไทยตัวแปรโครงสร้าง ๕ องค์ประกอบ ตัวแปรชี้วัด ๑๕ องค์ประกอบย่อย

๓. สร้างข้อกระทงเป็นแบบวัด คุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การศึกษาในบริบทไทย จำนวน ๑๐๐ ข้อ นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ๕ ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง และปรับแก้ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

๔. นำแบบวัดที่ปรับปรุงแล้ว มาทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ได้ใช้ศึกษาจริง ๑๐๐ คน และนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ คัดเลือกเฉพาะข้อกระทงที่มีค่า

อำนาจตั้งแต่ ๒๐ ขึ้นไป จำนวน ๘๖ ข้อ และหาความเชื่อมั่นของแบบวัดทั้งฉบับ

๕. นำแบบวัดฉบับสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลกับนักศึกษาชั้นปีที่ ๔ คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จำนวน ๒๖๐ คน แล้วนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) ลำดับที่ ๑ และลำดับที่ ๒ เพื่อใช้เป็นหลักฐานความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบวัดคุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การศึกษาในบริบทไทย

ขั้นที่ ๒ การพัฒนาคุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การศึกษาในบริบทไทย มีวิธีการดังนี้

๑. ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การศึกษา ทฤษฎี และเทคนิคการให้คำปรึกษา แบบต่างๆ ทฤษฎีการเรียนรู้และการฝึกอบรม แล้วพิจารณาเลือกทฤษฎี เทคนิคการให้คำปรึกษามาประยุกต์ใช้ในการฝึกอบรมให้มีความเหมาะสมกับการพัฒนาคุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การศึกษาในบริบทไทยแต่ละองค์ประกอบ

๒. จัดทำรูปแบบการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาคุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การศึกษาในบริบทไทย แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ๕ ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง และแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

๓. นำรูปแบบการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาคุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การศึกษาในบริบทไทย ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไข ไป

ทดลอง (Tryout) กับนักศึกษาชั้นปีที่ ๔ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชที่ไม่ใช่กลุ่มที่ใช้ในการทดลองจริง ๘ คน เป็นเวลา ๓ วัน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมเกี่ยวกับลำดับขั้นตอนระยะเวลา เนื้อหาต่างๆ ของโปรแกรม ข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นระหว่างการทดลอง และปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้จริง

๔. นำรูปแบบการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาคุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การศึกษาในบริบทไทย ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองจริงกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มทดลอง จำนวน ๑๒ คน เวลา ๓ วัน รวม ๓๐ ชั่วโมง ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้รับการฝึกอบรมใดๆ

๕. ภายหลังเสร็จสิ้นการฝึกอบรม ผู้วิจัยให้กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมตอบแบบวัดคุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การศึกษาในบริบทไทย เพื่อนำมาเป็นข้อมูลหลังการทดลอง

๖. ภายหลังเสร็จสิ้นการฝึกอบรม ๑ เดือน ผู้วิจัยให้กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมตอบแบบวัดคุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การศึกษาในบริบทไทย เพื่อนำมาเป็นข้อมูลหลังติดตามผล

๗. นำผลที่ได้จากแบบวัดคุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การศึกษาในบริบทไทยทั้งก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และหลังติดตามผล มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยคุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การศึกษาในบริบทไทยก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และหลังติดตามผล ของนักศึกษากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยพิจารณาจากค่า F-test ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางแบบวัดซ้ำ (Two-

way repeated measures ANOVA) พร้อมทั้งเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีการทดสอบแบบบอนเฟอรโรนี (Bonferroni Method) โดยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis–CFA) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป LISREL 8.54

๔. ผลการวิจัย

ผลการวิจัยนี้ได้ค้นพบประเด็นที่ตอบวัตถุประสงค์ดังนี้

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่ ๑ (A Confirmatory Factor Analysis : The First Order) ผู้วิจัยต้องการวิเคราะห์ว่า คุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การศึกษาในบริบทไทยของนักศึกษาโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร ๕ ปี) ประกอบด้วย ๑๕ องค์ประกอบย่อยด้วยการวิเคราะห์เชิงยืนยันองค์ประกอบอันดับที่ ๒

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่ ๑ ขององค์ประกอบคุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การศึกษาในบริบทไทย ได้รับค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน การทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ (t-values) ของค่าน้ำหนักองค์ประกอบ และค่าความเชื่อมั่นของข้อมูลขององค์ประกอบย่อยแต่ละองค์ประกอบ กล่าวคือ คุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การศึกษาในบริบทไทยมี ๑๕ องค์ประกอบย่อย

๒.ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่า
ดัชนีความเหมาะสมพหุของโมเดล แต่ละ
องค์ประกอบย่อยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดัง
แสดงในตาราง ๑

ตาราง ๑

ค่าดัชนีทดสอบโมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่ ๑ ของคุณลักษณะเบื้องต้น
ของผู้ให้การศึกษาในบริบทไทยสำหรับนักศึกษาโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับ

ดัชนีตัวบ่งชี้ความเหมาะสมพหุ	ค่าดัชนี	เกณฑ์	ผลบ่งชี้
๑. ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-square— χ^2)	๓๔.๑๓	ไม่มีนัยสำคัญ	เหมาะสมดี
๒. ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ (p)	๐.๑๓	$p > ๐.๐๕$	เหมาะสมดี
๓. ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ (χ^2/df)	๑.๓๑	$\chi^2/df < ๒$	เหมาะสมดี
๔. ค่าดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพหุ (GFI)	๐.๙๘	$GFI > ๐.๙๐$	เหมาะสมดี
๕. ค่าดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพหุที่ปรับแก้ แล้ว (AGFI)	๐.๙๒	$AGFI > ๐.๙๐$	เหมาะสมดี
๖. ค่าดัชนีความเหมาะสมพหุที่เปรียบเทียบ (CFI)	๑.๐๐	$CFI > ๐.๙๐$	เหมาะสมดี
๗. ค่าดัชนีรากของกำลังสองเฉลี่ยของเศษ (RMR)	๐.๐๑	$RMR < ๐.๐๕$	เหมาะสมดี
๘. ค่าดัชนีรากที่สองของความคลาดเคลื่อนในการ ประมาณค่า (RMSEA)	๐.๐๔	$RMSEA < ๐.๐๕$	เหมาะสมดี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาดัชนี
ความเหมาะสมพหุของโมเดลในตาราง ๑
พบว่า ความเหมาะสมพหุของโมเดลมีค่าไค-
สแควร์ (χ^2) เท่ากับ ๓๔.๑๓ คำนัยสำคัญทาง
สถิติ (p) เท่ากับ ๐.๑๓ ที่จำนวนองศาความ
เป็นอิสระ (df) เท่ากับ ๒๖ ซึ่งผ่านเกณฑ์การ
พิจารณา คือ มีค่า $p > ๐.๐๕$ และมีค่าไค-
สแควร์สัมพัทธ์ (χ^2/df) เท่ากับ ๑.๓๑ ซึ่ง
ผ่านเกณฑ์การพิจารณา คือมีค่าน้อยกว่า
๒.๐๐ ซึ่งแปลความหมายได้ว่าโมเดลมีความ
เหมาะสมพหุกับข้อมูลเชิงประจักษ์

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน
อันดับที่ ๒ (A Confirmatory Factor
Analysis: The Second Order) ผู้วิจัย

วิเคราะห์ว่า องค์ประกอบคุณลักษณะเบื้องต้น
ของผู้ให้การศึกษาในบริบทไทยสำหรับ
นักศึกษา โครงการผลิตครูการศึกษาขั้น
พื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร ๕ ปี)
ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ด้วยการ
วิเคราะห์ยืนยันองค์ประกอบอันดับที่ ๒

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิง
ยืนยันอันดับที่ ๒ มีรายละเอียดดังนี้

๑.ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิง
ยืนยันอันดับที่ ๒ ขององค์ประกอบ
คุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การศึกษาใน
บริบทไทย ได้รับค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ค่า
ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน การทดสอบ
นัยสำคัญทางสถิติ (t-values) ของค่าน้ำหนัก

องค์ประกอบและค่าความเชื่อมั่นของข้อมูลขององค์ประกอบ กล่าวคือคุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การศึกษาในบริบทไทย มี ๕ องค์ประกอบ

๒.ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าดัชนีความเหมาะสมพอดีของโมเดล (Goodness of Fit Indices) แต่ละองค์ประกอบย่อยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Empirical data) ได้รับค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-square-- χ^2) ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ (p) ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ (Relative Chi-square-- χ^2/df) ค่าดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดี (Goodness of Fit Index--

GFI) ค่าดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดีที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index--AGFI) ค่าดัชนีรากของกำลังสองเฉลี่ยของเศษ (Root Mean Square Residual--RMR) ค่าดัชนีรากที่สองของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (Root Mean Square Error of Approximation--RMSEA) ดัชนีความเหมาะสมพอดีเปรียบเทียบ (Comparative Fit Index--CFI) ซึ่งผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีของความเหมาะสมพอดีของโมเดล เกณฑ์การพิจารณา และผลบ่งชี้ดังแสดงในตาราง ๒

ตาราง ๒

ค่าดัชนีทดสอบโมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่ ๒ ของคุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การศึกษาในบริบทไทย

ดัชนีตัวบ่งชี้ความเหมาะสมพอดี	ค่าดัชนี	เกณฑ์	ผลบ่งชี้
๑. ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-square-- χ^2)	๓๙.๙๐	ไม่มีนัยสำคัญ	เหมาะสมดี
๒. ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ (p)	๐.๑๐๗	$p > ๐.๐๕$	เหมาะสมดี
๓. ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ (χ^2/df)	๑.๓๓	$\chi^2/df < ๒$	เหมาะสมดี
๔. ค่าดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดี (GFI)	๐.๙๘	$GFI > ๐.๙๐$	เหมาะสมดี
๕. ค่าดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดีที่ปรับแก้แล้ว (AGFI)	๐.๙๒	$AGFI > ๐.๙๐$	เหมาะสมดี
๖. ค่าดัชนีความเหมาะสมพอดีเปรียบเทียบ (CFI)	๑.๐๐	$CFI > ๐.๙๐$	เหมาะสมดี
๗. ค่าดัชนีรากของกำลังสองเฉลี่ยของเศษ (RMR)	๐.๐๑	$RMR < ๐.๐๕$	เหมาะสมดี
๘. ค่าดัชนีรากที่สองของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA)	๐.๐๔	$RMSEA < ๐.๐๕$	เหมาะสมดี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาดัชนีความเหมาะสมพอดีของโมเดลในตาราง ๒ พบว่า ความเหมาะสมพอดีของรูปแบบการฝึกอบรมมีค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ ๓๙.๙๐ ค่านัยสำคัญทางสถิติ (p) เท่ากับ ๐.๑๐๗ ที่

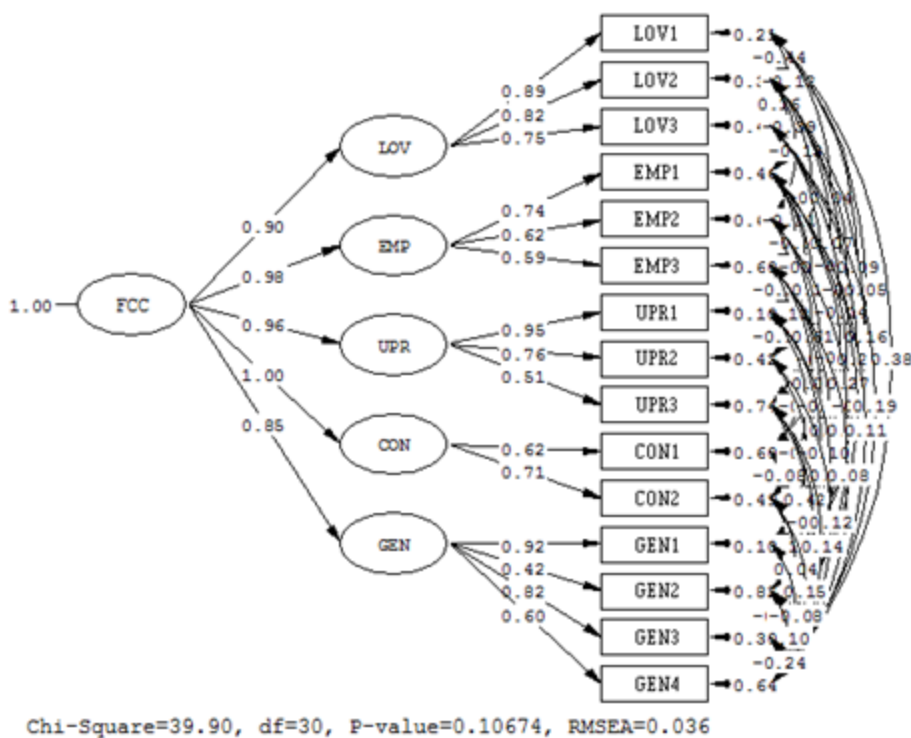
จำนวนองศาความเป็นอิสระ (df) เท่ากับ ๓๐ ซึ่งผ่านเกณฑ์การพิจารณา คือ มีค่า p มากกว่า ๐.๐๕ และมีค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ (χ^2/df) เท่ากับ ๑.๓๓ ซึ่งผ่านเกณฑ์การพิจารณา คือ มีค่าน้อยกว่า ๒.๐๐ ซึ่งแปล

ความหมายได้ว่าโมเดลการฝึกอบรมมีความเหมาะสมพอดีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เพื่อให้เห็นความชัดเจน ผู้วิจัยจึงนำเสนอโมเดลการ

วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่ ๒ ขององค์ประกอบคุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การศึกษาในบริบทไทย ดังแสดงในภาพ ๑

ภาพ ๑ โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่ ๒ ขององค์ประกอบคุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การศึกษาในบริบทไทยสำหรับนักศึกษาโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร ๕ ปี

ตาราง ๓

ผลการทดสอบย่อยคะแนนคุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การศึกษาในบริบทไทยของนักศึกษา
กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล

ระยะการทดลอง	Sum of Squares	df	Mean Squares	F	p
ก่อนการทดลอง					
ระหว่างกลุ่ม	.๐๐๑	๑	๐.๐๐๑	๐.๐๑๙	๐.๘๙๓
ภายในกลุ่ม	๐.๒๙๕	๑๑	๐.๐๒๗		
หลังการทดลอง					
ระหว่างกลุ่ม	๓๗.๘๒๖	๑	๓๗.๘๒๖	๑๔๓๖.๐๒๗*	.๐๐๐
ภายในกลุ่ม	๐.๒๙๐	๑๑	๐.๐๒๖		
ระยะติดตามผล					
ระหว่างกลุ่ม	๓๘.๓๘๐	๑	๓๘.๓๘๐	๖๖๓.๒๓๘*	.๐๐๐
ภายในกลุ่ม	๐.๖๓๗	๑๑	.๐๕๘		

* $p < .05$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง ๓ พบว่า ก่อนการทดลอง คะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การศึกษาในบริบทไทยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน แต่หลังการทดลองและระยะติดตามผล คะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การศึกษาในบริบทไทยของกลุ่ม

ทดลองแตกต่างกับกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ($F = ๑๔๓๖.๐๒๗$, $F = ๖๖๓.๒๓๘$) แสดงว่า การฝึกอบรมส่งผลให้กลุ่มทดลองมีคุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การศึกษาในบริบทไทยหลังการทดลองและระยะติดตามผลสูงกว่ากลุ่มควบคุม

ตาราง ๔

ผลการเปรียบเทียบคะแนนคุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การศึกษาในบริบทไทยเป็นรายคู่ในกลุ่มทดลอง ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผลด้วยวิธีการทดสอบแบบบอนเฟอร์โรนี

ระยะเวลาการทดลอง (I)	ระยะเวลาการทดลอง (J)	ผลต่างของค่าเฉลี่ย (I - J)	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (SE)	p
หลังการทดลอง	ก่อนการทดลอง	๒.๕๖ [*]	๐.๐๙	.๐๐๐
	ระยะติดตามผล	-๐.๐๗	๐.๐๕	๐.๕๘
ระยะติดตามผล	ก่อนการทดลอง	๒.๖๓ [*]	๐.๑๑	.๐๐๐

*p<.๐๕

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง ๔ พบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การศึกษาในบริบทไทยหลังการทดลอง สูงกว่าก่อนการทดลอง และคะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การศึกษา

ในบริบทไทยระยะติดตามผล สูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ แสดงว่าการฝึกอบรมส่งผลต่อการพัฒนาคุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การศึกษาในบริบทไทยให้ดีขึ้น และมีความคงทนของคุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การศึกษาในบริบทไทยอยู่จนถึงระยะติดตามผล

๕. สรุป/องค์ความรู้ใหม่

จากวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ ๑ คือ เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การศึกษาในบริบทไทย สำหรับนักศึกษาโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร ๕ ปี) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันพบว่า

องค์ประกอบของคุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การศึกษาในบริบทไทย ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ

จากผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันคุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การศึกษาในบริบทไทย สำหรับนักศึกษาโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร ๕ ปี) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีความเหมาะสมพอดีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ที่สามารถนำไปใช้วัดที่คุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การศึกษาในบริบทไทยได้อย่างเที่ยงตรง

จากวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ ๒ คือ เพื่อสร้างรูปแบบการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาคุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การศึกษาในบริบทไทย สำหรับนักศึกษาโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร ๕ ปี) จากผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบรูปแบบการฝึกอบรม ซึ่งพบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าระหว่าง

๐.๖๐-๑.๐๐ แสดงว่า รูปแบบการฝึกอบรม เพื่อพัฒนาคุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การ ศึกษาในบริบทไทยผ่านเกณฑ์การตรวจสอบ เชิงคุณภาพ ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการพัฒนา คุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การการศึกษาใน บริบทไทย สำหรับนักศึกษาโครงการผลิตครู การศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร ๕ ปี) ได้ นอกจากนี้การทดลองใช้ รูปแบบการฝึกอบรมยังเป็นการตรวจสอบ ความเข้าใจเชิงเนื้อหา ระยะเวลาที่ใช้ในการ ฝึกอบรม บรรยากาศการฝึกอบรม และ ปฏิบัติการของสมาชิกกลุ่มอีกด้วย

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัยได้ใช้หลัก การบูรณาการหลักธรรม แนวคิดทฤษฎี เทคนิคการให้การศึกษากลุ่มต่างๆ โดย สังเคราะห์ให้เหมาะสมกับการพัฒนา คุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การการศึกษาใน บริบทไทยทั้ง ๕ องค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

๑.หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

ผู้วิจัยได้นำการอบรมเมตตาพรหม วิหาร และหลักพรหมวิหาร ๔ มาใช้ในการ วิจัยนี้ กล่าวคือ กระบวนการอบรมเมตตา พรหมวิหารนี้จะต้องมียุทธศาสตร์ที่จะทำให้ เกิดจิตเมตตา ด้วยการเริ่มจากการอบรมวิธีคิด ตามหลักพุทธธรรม ที่เรียกว่า “โยนิโส मनสิการ” คือ การรู้จักคิด และคิดถูกวิธี เพื่อ นำไปสู่การคิดเป็น พูดเป็น หรือสื่อสารเป็น และปฏิบัติเป็น^๔ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ใช้หลัก พรหมวิหาร ๔ มาเป็นแนวทางในการอบรม

การแสดงความจริงใจของผู้ที่ทำหน้าที่ให้การ ปรึกษาที่แสดงออกว่าต้องการให้ผู้รับการ ปรึกษามีความสบายใจขึ้น ให้เกิดสิ่งที่มี ประโยชน์กับผู้รับการปรึกษาโดยไม่หวังสิ่ง ตอบแทนและรู้จักมองสิ่งที่เกิดขึ้นกับผู้รับการ ปรึกษาด้วยใจที่เป็นกลาง

๒.ทฤษฎีการให้การปรึกษาแบบ บุคคลเป็นศูนย์กลาง ผู้วิจัยเน้นการให้คุณค่า ความสามารถของสมาชิกที่เข้ารับการ ฝึกอบรมว่าเป็นผู้ที่สามารถเติบโตพัฒนาได้จึง ให้โอกาสให้อิสระไม่สั่งสอนชี้นำ เทคนิคใน การให้การปรึกษาแบบบุคคลเป็นศูนย์กลางที่ นำมาใช้ในการฝึกอบรมแต่ละกิจกรรมคือ การ ฟังอย่างตั้งใจ การยอมรับอย่างไม่มีเงื่อนไข การใช้คำถาม การสรุปความ การทวนประโยค และการสะท้อนความรู้สึก

๓.ทฤษฎีการให้การปรึกษาแบบ เกสตัลท์ ผู้วิจัยเน้นกระบวนการรับรู้และการ ตระหนักถึงภาวะภายในจิตใจและสภาวะของ ภายที่แสดงออกมามีลักษณะที่เป็นองค์รวมที่มี ประสิทธิภาพเป็นตัวตนของตนเองอย่างแท้จริง ไม่ใช่อยู่ในสภาพที่ควรจะเป็นหรือต้องเป็น เทคนิคสำคัญที่นำมาใช้ในกิจกรรมการแสดง ความสอดคล้องภายใน คือ การนำให้เกิดการ ตระหนัก (direct awareness) การกระตุ้น ให้เกิดการตระหนักน้อยๆ สมาชิกก็จะมี ความชำนาญในการสังเกตการเปลี่ยนแปลง ของตนเองทั้งภายในและภายนอก นำไปสู่การ เข้าใจตนเอง และยอมรับตนเอง

๔.ทฤษฎีการให้การปรึกษาแบบ พฤติกรรมนิยม ผู้วิจัยใช้เทคนิคการฝึก พฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมเพื่อให้ สมาชิกได้เรียนรู้ขั้นตอนของการฝึกการแสดง ความสอดคล้องภายนอกที่เหมาะสม ซึ่ง

^๔ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต), พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม, พิมพ์ครั้งที่ ๑๖, (กรุงเทพฯ : เอสอาร์.พรินต์ติ้ง แมสโปรดักส์, ๒๕๕๑), หน้า ๕๑๔.

สมาชิกต้องมีการฝึกซ้อมพฤติกรรม ผู้วิจัยจะให้คำแนะนำและการเสริมแรงด้วยคำพูดตลอดจนการให้การบ้าน

๕.การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ผู้วิจัยให้สมาชิกเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งเกิดจากการให้สมาชิกได้รับประสบการณ์ตรง โดยการลงมือปฏิบัติหรือประสบการณ์ทางอ้อมโดยการสังเกตบุคคลอื่น การเรียนรู้ดังกล่าวประกอบด้วย ๔ ขั้นตอนได้แก่ ขั้นตอนการแลกเปลี่ยนประสบการณ์, ขั้นตอนทบทวนการรับรู้, ขั้นสรุปสาระสู่ชีวิต และขั้นคิดและนำไปปฏิบัติ

จากวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ ๓ คือ เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การปรึกษาในบริบทไทยสำหรับนักศึกษาโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร ๕ ปี) หลังการฝึกอบรมและระยะติดตามผล ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ซึ่งผลการวิเคราะห์พบว่า

๑.คะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การปรึกษาในบริบทไทยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลองไม่แตกต่างกัน แต่หลังการทดลองและระยะติดตามผล คะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การปรึกษาในบริบทไทยของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ แสดงว่า การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาคุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การปรึกษาในบริบทไทยส่งผลให้กลุ่มทดลองมีคุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การปรึกษาในบริบทไทยหลังการทดลองและระยะติดตามผลสูงกว่ากลุ่มควบคุม สอดคล้องกับของเบญจ

วรรณ บุญยะประพันธ์^๔ ได้ศึกษาเกี่ยวกับโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาลักษณะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงงานอุตสาหกรรม ผลการวิจัยพบว่า โปรแกรมการฝึกอบรมส่งผลให้กลุ่มทดลองมีลักษณะของผู้ให้คำปรึกษาด้านเจตคติของผู้ให้คำปรึกษา ด้านคุณสมบัติทั่วไปของผู้ให้คำปรึกษา ด้านความรู้ และด้านความสามารถในการปฏิบัติสูงขึ้นและมากกว่ากลุ่มควบคุม

๒.คะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การปรึกษาในบริบทไทยของกลุ่มทดลองหลังการทดลอง และระยะติดตามผล สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ แสดงว่า การฝึกอบรมส่งผลต่อการพัฒนาคุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การปรึกษาในบริบทไทยให้ดีขึ้นและมีความคงทนของคุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การปรึกษาในบริบทไทยอยู่จนถึงระยะติดตามผล ดังนั้น การฝึกอบรมจึงสามารถพัฒนาคุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การปรึกษาในบริบทไทยของนักศึกษาโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร ๕ ปี) ให้สูงขึ้น ทั้งนี้เพราะผู้วิจัยบูรณาการหลักสูตร ทฤษฎี และเทคนิคการให้การปรึกษาที่หลากหลายตลอดจนทฤษฎีการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับองค์ประกอบของคุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้

^๔ เบญจวรรณ บุญยะประพันธ์, การศึกษาและพัฒนาลักษณะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงงานอุตสาหกรรมโดยใช้การฝึกอบรมทางการให้คำปรึกษา, **ดุชนินพนธ์**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๕๓), หน้า ๒๖๐.

การศึกษาในบริบทไทย และเมื่อวัดหลังการทดลอง กับระยะติดตามผล คือเมื่อเวลาผ่านไป ๑ เดือน คุณลักษณะเบื้องต้นของผู้ให้การศึกษาในบริบทไทยยังคงอยู่ไม่แตกต่างจากหลังการฝึกอบรม แสดงให้เห็นว่า นักศึกษามี

การนำคุณลักษณะที่ได้จากการฝึกอบรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นผลมาจากกิจกรรมที่ได้ฝึกในระหว่างการฝึกอบรมเป็นกิจกรรมที่เป็นสถานการณ์จริงหรือกรณีตัวอย่างในชีวิตประจำวันจึงเป็นการง่ายที่นักศึกษาจะนำคุณลักษณะดังกล่าวไปใช้จริงต่อไป

บรรณานุกรม

หนังสือภาษาไทย

- กระทรวงศึกษาธิการ. **อนุสารอุดมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, ๒๕๔๗.
- กระทรวงศึกษาธิการ. **เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔ : คู่มือการบริหารจัดการแนะแนว**. กรุงเทพมหานคร: กรมวิชาการ, ๒๕๔๕.
- เบญจวรรณ บุญยะประพันธ์. การศึกษาและพัฒนาลักษณะของผู้ให้คำปรึกษาในโรงงานอุตสาหกรรมโดยใช้การฝึกอบรมทางการให้คำปรึกษา. **ดุชนิพนธ์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**, ๒๕๕๓.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต). **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ ๑๖. กรุงเทพฯ : เอส.อาร์.พรินติ้งแมสโปรดักส์, ๒๕๕๑.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช. **เอกสารหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง ๒๕๕๐)**. คณะครุศาสตร์: นครศรีธรรมราช, ๒๕๕๐.

หนังสือภาษาอังกฤษ

- Comier, S., & Comier, B. **Interviewing strategies for helpers: Fundamental skills and cognitive behavioral interventions** (4th ed.). Pacific Grove: Brooks/Cole, 1998.
- McAuliffe, G.J., & Lovell, C.W. The influence of counselor epistemology on the helping interview: A Qua. **Journal of Counseling and Development**. 84, 308, 2006.
- Rogers, C.R. **Client-centered therapy**. Boston: Houghton Mifflin, 1951.

